

Hebiraio Yeneac Kibi

¹ Anutungo bicngoc naso homac singa hania hania imohai yoara profete yeneac enacfu faiu, yeneng bangefcocnina yoac edeyunukegcec.

² Nga yofinenggac naso wisic wisickeau ye yoara Medahaac enacfu faiu yeng yoac edenunuec. Bangecfu nga sawau amma kurumennu wiac sasawa fekende, imoc Anutu medahaarusing yegoc meficgeoc nga maridzominga sasawa medahango meudeac desimiec. ³ Anu Medac ye yengenaoc Anutuac kperagia amma yeri siricngira mocgu andape. Nga Medac ye yoara kucgoc amma imocngo wiac sasawa bangecfu nga sawau amma kurumennu fekendacde, imoc nanggedaru fede. Amma ye ngicngac sasawa nenanggac kopoc-sic heidzuac ua mesima kurumennu Ngictau kuhagoc yeac foiau enec tacde.

⁴ Medac ye angero sasawa yeneac kunengngina. Amma yeng kpac kuneng maridzominggac arennu meec, kpara imocngo angero yeneac kpac sasawa feracyunuude. ⁵ Nga Anutungo angero monggac yofi mi edeec,

“Ni yagucnoc megudua. Ge medacna nga ni geac Mangga.” *(Mityegec 2:7)*

Amma yeng angero monggac negemma yofi mi deec,

“Ni yeac Manggac nga yeng neac Medac anude.” *(2 Samue 7:14; 1 Ngictau siduc 17:13)*

⁶ Amma ye waracmedaha bangectoa bangecfu ke-
fudeac hesicke haec, naso imohai yofi deec,
“Anutuac angero sasawa yeneng ye ngonducne-
mima afehebisia.” (*Dedeseri 32:43*
Septuaginta mitikibiunac.)

⁷ Amma angero yeneac ine yofi deec,
“Ye angerofora sueyunuu yeneng yoara
mema kenggec gerechorang uayoac
edeyunuu yeneng ye kingang kpemigece.”
(*Mitiyegec 104:4*)

⁸ Amma Medahaac negemma yofi deec,
“Anutu, geac ngictau tatac imoc wisic wisickea
kpac amma feengkefude. Amma ngic-
tau yasugaac kpara imoc faka dindingac.
⁹ Ge dindingac kekecac anggengande nga
singyoac kpekpe, imocac ine ubagango
waannec. Imocac amma Anutugango, geac
Anutungoc dema ge meisingguma sogac so-
gaiac kerecdokungo nadzicgenu geac sogac
sogai imocngo tosofocga yeneac ferahede.”
(*Mitiyegec 45:6-7*)

¹⁰ Amma yeng monggoc Medahaac yofi deec,
“O Kebu, hanac hanaheaungoc bangecac
kpesinga fainec amma kurumenga
kurumenga fekende, ge imoc sasawa
marigango mefigedacnec. ¹¹ Yeni kpac
andacegece nga geng ine kecbesannec.
Yeni sasawango ngakpi isoc dzamema kpac
anggece. ¹² Geng kurumenga kurumenga
fekendae, yeni ngakpi isoc kpouyununade
nga ngicngac wamba mesima gboria
faiandae, ge ifi isoc ine esea meicyunuma
gboria fainade. Nga geng nasosoc siric

mocgungoc kecnade nga geac kifanaso imoc wisic wisickea kpac.” *(Mitiyegec 102:25-27)*

¹³ Anu Anutungo angero monggac yofi mi edeec,
 “Ge foinaugeng tacmana ngabafocga hanigaac bageau faiyunuba yeni hanititiga anggede.” *(Mitiyegec 110:1)*

¹⁴ Angero sasawa yeni asuareng amma ua mema kecdae nga ngicngac memengereac maridzoming megedeac tomai kecdae yeni yeneac kingang kpegcedac Anutungo sueyunuande.

2

¹ Imocac amma sing segema kembangac yoac sasawa imoc negenghomema mekecbisina.

² Moseac nasou angerongo ngicngac yoac edeyunugec, imoc seriangoc faifaia feec. Ifi feu Israe ngicngac yeneng yoac imoc kpema mi tofohogec, yeni kopocsicnginaac sirihau turunga megec.

³⁻⁴ Anu Kebungo monggoc memengerecac sing mong kuha engena yombong edenunuec. Yeng imoc hanaheu yoara negenggec yeneng imocac hepuc amma edenunugec. Anu Anutu yengenaoc yoara meserima negensinggegedeac kucfaka nga faka kiwa morora mema songoya modacma Tiri Asuac wosoefacac kuc nemmekefec. Ye ifi anecac nenang memengerecac sing kpenideu turungaac naric mi woranide.

⁵ Bangectoa bangec gboria fingerudeac yoara deandimbe, imoc angero yeneac bagenginaw mi faifaia. ⁶ Nga kibiu mongngo yofi bic dekperagiec,

“Geng bangecfu ngicngacnec negensinunuma ngicac medac gombunga garennunukecnec, imocac warecguduae. ⁷ Naso wegenanec-sac angero yeneac mamea anudeac geng faina kefec. Amma ye kuc kibikperagiagoc kekecac iraya heiminec. ⁸ Nga Anutungo wiac sasawa yeac bageu faiec.” (*Mitiyegec 8:4-6*)

Yeng wiac sasawa yeac bageau faima wiac mong mi herandzima hafoangoc faiec. Nga yofinenggac faka imoc mi hengandimbengoc amma sifu hennide. ⁹ Anu nenang Yesuac yofi hendimbe, Anutungo faka meu Yesungo naso wegenanec angero yeneac mameangina kefec. Kefu Anutungo wosoefac anemmeu Yesungo ngicngac sasawa donina mema kpendzeng kpema homeec. Imocac ye kuc nga kibikperagia amma ewehihei mekecma imocngo yeac ira ande. ¹⁰ Anutungo wiac sasawa meficgedarec amma ye imocac mingina. Amma yeng medacfora homac hesicyunuma kibikperaginginagoc anggecdeac ine memengerecac hanac hanahengic kpendzenu faiec. Faiu ye yengena sebiu kpendzeng negemma uaya mesiu kekeha hafoangoc gombunga anec. Yeng ifi anecac Anutuac medacfora yeni kibikperagiau naric enggecde. ¹¹ Yesungo kpetiac kekecac dzuac dzuac ua mekecde nga ngicngac kpetiac kekecac dzuac dzuac mekecdimbe, nenang kpetiac amma arennina mocgu kecdimbe. Imocac amma ye nenanggac munafocna debesonga game mi kpeude. ¹² Ye yofi dede,

“Ni geac kpac kuneng munafocna dekperagiyem-mema kpebung botucnginau namma

erienzong megembade.”
22:22)

(*Mitiyegec*

¹³ Amma monggoc yofi dede,

“Ni yearu heiriduae.”

Amma monggoc dede,

“Nenenggec, ni nga nambaracfocna Anutungo
nenec, neni yei.” (*Yesaia 8:17-18*)

¹⁴ Yesungo homec nga mangana mingina memanganeudeac homeec. Anutuac nambaracfora nenang sebifusininagoc nga ye siric ifiangoc sebifusiagoc anec, ifi anecac amma mangana mingina naric memanganeec. ¹⁵ Amma ye arengfora kekecnina hafoangoc homecac kengecnunuande, nenang kengecac witicfunac naric yungecnunuude. ¹⁶ Foracngoc, ye nenang Abrahamgac bangecfora hoannunuma kecde. Ye angero ifi mi hoangyunude, kpac. ¹⁷ Ye donina meudeac amma wiac sasawa negemma munafora nenanggac siric yombong amma mong mi segeec. Ye ifi amma ngicngac nenanggac wosoefac amma uayoara modacma Anutuac kicfu ngicngac nenanggac womonggarengtoa anec nande. ¹⁸ Ye ine yengena kpendzeng kpema faitobannu enec, imocac yeng ngicngac faitobannu engandae, yeni meficyunuudeacsoc ande.

3

¹ Kpetiac tosofocna, kurumenggac kpakpacngo ngenearu ifingoc haec. Imocac ngeni negen negengngina Yesuaru faibisia. Yenoc aposoro nga womong garengtoanina nga nenang yeac kpara deficgekecdimbe. ² Mose ye Anutuac uayoac

modackecma Anutuac amau yoara tofohoma kefec. Nga Anutungo Yesu uayoac miu yeng Moseac siricfu uayoac imoc modackefec. ³ Ama memeng-icngo kpac kuneng meande, fora. Amma imocngo ama yengenaac kpac kuneng ferahade. Siriha ifia amma Yesungo Mose ferahau nenang yeac kpara afehedimbe. ⁴ Amatehec sasawa imoc ngicngo memea nga Anutungo ine wiac sasawa meficgedarec. ⁵ Mose ye wiac ngadeau fingerudeac sosoha anec. Ye ifi kecma Anutuac amau kingangkpekpe kefec. ⁶ Mose ye kingangkpepe kecma Anutuac uayoac modackefec nga Kristongo Anutuac Medac kecma uayoac modacma yeac amagareng kecde. Amma nenang kengeha kpac kurumenggac wiac menide, imoc wiac engena negemma serima mekecnideu Anutuac amanoc angkecnide.

⁷ Imocac amma Tiri Asungo yofi dede,

“Ngeni yaguc yeac yoac negendae, imohai ⁸ herengina mi dzegegec. Ngeni warac bangec kisiu yoacna kpema tobannugec, ifi isoc monggoc mi ambisia. ⁹ Bangecfocngina yeneng imohai neng ua mekefai, imoc kifa 40ac manau hengkecma ni ine tobannukegec. ¹⁰ Nga ngicngac naso imohai kegec, yeneac herebu negemma yofi deai, ‘Yeni herenginango nasosoc sing segekecma neac sing fekende, imoc negenggecdeac mi ayemmeande.’ ¹¹ Imocac ni herebu amma deserima yofi deai, ‘Yeni neac kecnegeng kekecfu naric mi enggecde.’”

(Mitiyegec 95:7-11)

¹² Tosofocna, ngenearunac mongngo ubahereau negen negeng mangana ereu negen negensing wama Anutu kekec mingina ngadehebauac ngeni henghomema kecbisia.

¹³ Mitikibingo “yaguc” ifi demanu ngeni uamemesoc ubaherengina midiemebisia. Kopocsicngo ngenearunac goa ikoc ayemmeu herengina dzegebauac ngeni ifi ambisia.

¹⁴ Nenang urecfu Kristo seria negensinggema kecing, negen negensinnina siriha imocngo mekecnideu naso wisic wisickeau serima nanni yeng deude, “Ngeni neac ogofocna.” ¹⁵ Anu monggoc dedea yofi fede,

“Ngeni yaguc yeac yoac negendae, ngeni imohai herengina mi dzegegec. Ngeni warac yoacna kpegec, ifi isoc monggoc mi ambisia.” *(Mitiyegec 95:7-8)*

¹⁶ Negenggec, Mosengo Aigita bangecfunac ngicngac hesicyunuma kenu yeni sasawango Anutuac yoac negemmaguc ine faka hania hania angkecma yoara kpegec. ¹⁷ Amma yeni yoara kpema kopocsic meficgegecac yeng kifa 40 ngaba ayemmeu bangec kisiu homedacgec fedaengoc.

¹⁸ Nga yeng ngicngac yeac yoac kpegec, yenengsac kecnegenggac kekecfu mi enggecdeac deseriec.

¹⁹ Amma yofi hentegecdimbe, yeni mi negensinggegec, imocac amma yeneng bangec deec, imohai enggecdeac osigec.

4

¹ Anutungo kecnegeng kekecfu ennideac deec, imoc nandengoc. Nga kecma ngenearunac

goango enggecdeac obohobauac, ngeni garengngina mema kecbisia. ² Yeneng siduc gombung negenggec, nenang ifi isocngoc imoc negening. Nga yeni ine imoc negemma mi negensinggegec amma Yosua nga Karebe yerigoc uba mocgu mi anggecac amma yoac negenggec, imocngo yenearu memefiha kpac anec. ³ Nga ngicngac negensinggema kecdimbe, nenaoc kecnegeng kekecac areng andimbe. Anutungo bangec nga kurumenggac kpesinga faiu wisickeu wiac sasawa mesidacma kecnegeng kekecac uameme faiec. *(Fingec fingec 2:2)*

Ye ifi faima sifu yofi dede,

“Imocac ni yeneac herebu negemma ine yofi deseriai, ‘Yeni neac kecnegeng kekecfu naric mi enggecde.’” *(Mitiyegec 95:11)*

⁴ Uameme 7gac yoac fekende imocac yoac mong yofi fede,

“Uameme 7 fingeru Anutungo uaya sasawa faidacma tacnegene.”

⁵ Nga yomohai yoac imocac nobohango yofi dede, “Yeni ine neac kecnegeng kekecfu naric mi enggecde.”

⁶ Ngicngac goa yeni ine kecnegeng kekecfu naric enggecde. Nga goa yeni hanahema siduc gombung negenggec, yeneng ine enac tofoc tofohongina kpac, imocac kecnegeng kekecfu mi enggec.

⁷ Imocac amma naso hereangoc anu Anutungo monggoc naso mong kpara “yaguc” ifi deserima yoac Dawidi miu yennoc yofi deec,

“Ngeni yaguc yeac yoac negemma, herengina mi dzegebisia.” *(Mitiyegec 95:7-8)*

⁸ Yosuangō kecnegeng bangecfu hesicyunu embacfu Anutungo ngadeu Dawidiac nasou naso monggac naric mi debac. ⁹ Imocac yofi negendimbe, Anutuac ngicngac yeneac hombanggac kecnegeng naso fedengoc. ¹⁰ Nga Anutungo uaya faima tacnegenec, ifi isocngoc ngic mong ye Anutuac kecnegeng kekecfu emma uaya faima kecnegenude. ¹¹ Nga warac areng yeneng makpegec, nenanggarunac mongngo yeni isoc yoac kpekpe ambauac nenang kecnegeng kekec imohai ennideac negemma seserigoc ua mema kecbisina.

¹² Anutuac yoac imoc kekehagoc nga uaya nasosoc mema kecdengoc. Imoc wasaibeang sasawa enara noboc noboc imoc feracyunuma enara santac yombong ande. Imocngo wiac sasawa nendzicma noboc nesariande. Imoc ongaasu nga ubaonganina hendzicyuruma sic gbotoc gbotoc nga sic manau kereha nendzicyuruude. Amma ubahereninau negen nengeng nga faka sufuma mekecdimbe, imoc isinggema foraya mekperaginemmeude. ¹³ Nga Anutungo wiac sasawa deu fingeclarec imocac wiac mongngo yeac kicfu sufu sufuya mi fede. Wiac sasawa imoc fingece fingece nga didiu yeac kic witiau fedacde amma yearunoc kekecninaac siduc memini imoc isinggedarude.

¹⁴ Nga womong garengtoanina engenango kurumenga kurumenga ferahedacma enec kecede, imoc Yesunoc, Anutuac Medac. Ye ifi kecdeac negen negensinnina deficgeandimbe, imoc negemma seria mekecbisina. ¹⁵ Faitobang fingecnemmeande, ifi isoc womong garengtoanina ye ifingoc fingecmidarec nga yeng ine kopocsic

mong mi meficgeec. Imocac ye kucmamanina hennegeng andacma nenanggac ubamangang negengkecde. ¹⁶ Imocac nenang kengec nga negengyohoa kpac kecma Anutuac danggunucac ngictau tatacac wegenac kembisina. Ifi anu memefic naso yombong hau yeac wosoefac meficgeni yeng danggunuha nemmema meficnunuude.

5

¹ Anutungo Yuda yeneac womong garengtoa ngicfunac meisinggema desiu yeng ngicngac yeneac amma Anutuac kicfu namma uaya mema ubangerecac nga kopocsicac sesegerec faiande. ² Amma womong gareng ye yengena kucmamaac bageau ifingoc kecde. Imocac ngicngac negen negentegecngina kpac me sing segeandae, yeni gombunga ayemmeudeacsoc ande. ³ Yeng kucmamayaac amma yengena nga ngicngac yeneac kopocsicac sesegerec momoc faiande, imoc ngicngac yeneacsac kpac. ⁴ Amma ngic mongngo womong garengtoaac tatac yengena ubeaac naric mi meude. Anutungo Arong kpacma womong garengtoa uayoac miec, ifi isocngoc Anutungo womong garengtoa sasawa kpacyunuma uayoac yemmeande. ⁵ Nga Kristo ye yengenaoc ifingoc womong garengtoa anudeac amma kpactoagoc mi meemeec, kpac. Anutungo yeac yofi deec,

“Ni yagucnoc megudua. Ge medacna nga ni geac Mangga.” *(Mitiyegec 2:7)*

⁶ Amma monnu yofi oho ohoya fede,

“Geng Merikisedeac siricfu womonggareng wisic wisickea kpac kecengkecnade.” (*Mitiyegec 110:4*)*

⁷ Yesungo bangecsebigoc kecma yofi numuec, “Ge homecfunac megborinubesena.” Ifi numumima kpacsambic ammima kunengngoc arohoma kiarec. Nga ye Anutu eweheimima enac tofoc tofoho kefecac Anutungo nunumuya negenec. ⁸ Yesu ye Medac yombonga. Amma yeng sifu kpendzeng kpema enac tofoc tofoho kekecac faka meec. ⁹ Amma ye kpendzeng kpema hafoangoc gombunga anec. Yeng ifi anu ngicngac yeneng yeac enac tofohoma uayaac amma komoc kpema wisic wisickea kpac kecengkecgecde. ¹⁰ Ifi anu Anutungo yeac yofi deec, “Geng Merikisedeac siricfu womonggareng wisic wisickea kpac kecengkecnade.”

¹¹ Wiac imocac yoac homac fenemme de nga ngeni yoac negenggecdeac tondzera angandae, imocac edekpou angemmeba dema obohoduae. ¹² Ngeni naso herea bic negen negensingoc kecma kpoukpou ua bic megec ngereebac. Amma yofinenggac mongngo hama ine Anutuac yoac haniaunac monggoc edekpou angemmeudesoc ande. Ngeni yaka seria negecdeacsoc mi amma namuacsac angemmede. ¹³ Nga ngic mong ye namuungoc kecde, ye sabac kecdengoc. Nga neni dindingac kekecac yoac kpoumini ye imoc negemma meudeacsoc mi ande. ¹⁴ Yaka seria imoc ngicngac bic yadiseri angana, yeneac. Amma ngicngac ifia yeni negen negengngina naso

* **5:6:** Merikisedeac siduc imoc Fingec fingec 14:17-24 oho ohoya fede.

herea bic midima faka damocngo gombunga me mangana, imoc ireckema negentegecma kecdae.

6

¹ Ngeni mitiu wiac efea hanahema kpoungemeing imoc monggoc mi denide. Amawotung monggoc ukuni kemeu imoc mi ngereeude. Imocac amma faka kpakparoha wagecde nga Yesu negensinggegecde amma ² doku nadzicac kpoukpou hania hania nga mari faifaiac ua amma homecfunac gborima yacyac nga hofeac kpendzeng wisic wisickea kpac, ³ imoc Anutungo negenu naric anudeu monggoc mi denide.

⁴ Imoc yofiac, ngicngac goa yeni kperagi bic yemmeyemlea nga kurumenggac ubangerecac yaka nehemma Tiri Asugoc bic anggec. ⁵ Amma yeni Anutuac yoacac songea amma bangec nga kurumeng ngade kecma fingecebesande, imocac kuc ifingoc nehenggec. ⁶ Nga ngicngac imoc nehemma makpema ngadehegecde, yeni monggoc ubamereng meyunuma heitaiyununideac singa mong mi fede. Ifia yeneng Anutuac Medac didiu deengdema ammima mariponnu monggoc kpeandae. ⁷ Bangec mong medzameni kiango naso homac kpema uau doku meficgeu ngicngac yeni yakangina imohai homecgec fora meficgeyemleu yofi debesonga, bangec imoc Anutuac kenecfu fede. ⁸ Nga bangec mong medzac medzameango ine witic waeagoc nga tebanghaseng meficgeudeu bangec imocngo uaya kpac amma sowehagoc anu naso wegeneu gercngo dzeu kpac anude.

⁹ Songo tosofocnina, ngeni ngicngac ifia kpac amma ngeneng komoc kpegecdeac areng, ifinoc negensima kecdimbe. Ifi negensima sifu goroyoacngina dedimbe.

¹⁰ Anutungo sing dindingacfu yoc nga fakangina isinggeude. Ngeni uanina meandae nga kpara songogoc hoanggeandae, yeng imoc naric mi nigeckpeude. Amma ngeni kpetiac areng heimefic ayemmegec nga torokpema ayemmekecdaengoc, ye imoc ifingoc naric mi nigeckpeude. ¹¹ Nga ngeni negengyohoha kpac kecma wiac fingecongmeudeac negensinggema kecdae, ngeni imoc megecdeac tembuc tembuc mamangkima ua mekecmagec naso wisic wisickea haude. Ngeni ifi kegecdeac anemme.

¹² Imocac ngeni oyonga mi ambisia. Ngicngac negen negensing seriangoc modzotitia kpac mekecdae, yeni maridzomingngina Anutungo warac deyemmeec, imoc megecde, ngeni ifi amma yeneac siric modacbisia.

¹³ Anutungo Abarahangoc yoc dedzege anec. Amma wiac ngade miudeac describeso amma yeac kunenga mong mi kefecac ye yengenaac kpacfungoc kpacma yofi dema deseriec,

¹⁴ “Foracngoc, ni kenecgubade nga fingeceahega sahebesande.” (*Fingec fingec 22:16-17*)*

¹⁵ Anu Abarahang ye naso hereangoc tomal kefec. Amma ubea kuha mi mamanu Anutungo wiac miudeac deec, imocac fora fingeru henec.

* **6:14:** Anutungo Abarahangoc dzadzahac meec, imoc yomohai oho ohoya fede, Fingec fingec 12:1-3; 13:14-18; 15:1-21; 17:1-27; 18:1-15; 22:1-18.

16 Nga ngicngac yeni yoacngina meserigeceac kunengngina kpacma yoacngina deseriandae. Yeni ifi anggeceu deengdema fakangina wisickedarude. 17 Anu Anutungo ifingoc yoara deseriec. Nga Abrahanggac bangecfora yenearu yoara monde monde mi anec, yeni imoc negemma dzadzahac kuha momoc negentegecyombonggegeceac ifi deec. 18 Ye ifi dema yoac seria yohockang meficgenemmec. Yoac yohockang ifi feecac yoara ikoc naric mi anude.† Fakaya ifia negenni imocngo ebiriangoc meserinunuu bangecac wiac naric wama wiac ngade menideac deec, imoc seria mekecnide. 19 Nga Anutungo wiac menideac denemmec, yoac imocngo ubaonganinaac angka isoc angande. Imocngo yeac womongtoau emma kpoructoa ferecgema kpetiac nga kpetiac yombonggac manau seria fede. 20 Anu Yesungo nenanggac amma imocac manau warainemmema enec. Ye womong garengtoa wisic wisickea kpac kecengkefudeac emma Merikisedengo kefec isoc kefude.

7

1 Merikisede ye Sareng taonggac ngictau amma Anutu engenatoa yeac womong gareng kefec. Nga Abarahang ye ngictau yenigoc ewema kpebucyunuecfunac dzigenema hamanu yeng sinnu ye meficgema keneheec. 2 Keneheu

† **6:18:** Fingec fingec 12:7; 13:15; 15:1-21, imohai Anutungo Abrahanggoc yoac dedzege anoc. Amma Fingec fingec 22:16-17 imohai ye yoara deseriec. Imocac yoac seria yohockang oho ohoya fede.

Abarahangngo iwaiya sasawa dzikacfunac meecmoc, ihacnac tennunac mocgu hendzicma Merikisede miec. Nga Merikisede yeac kpara titiha imoc, “Dindingac kekecac ngictau.” amma monggoc “Sarenggac ngictau.” imocac titiha “Ruaeac ngictau.”

³ Amma ye nonggomama nga esangabofora yeneac kpacarengngina mong mi oho ohoya. Nga ye fingec fingecnasoya kpac amma homec nasoya ifingoc kpac, ye Anutuac Medac siric isocngoc amma womong gareng nasosoc kecengkefude.

⁴ Anu dzite hania bangecnina Abarahangngo wiara dzikacfunac meec, imoc hendzicma teng imohacnac mocgu miec. Imocac ngeni hentegecbisia Merikisede ye ngic engenatoa. ⁵ Nga Rewiac bangecfora yeneng womong gareng ua mekecgecdeac uayoac megec, yeni ngicngac yenearunac tennunac mocgu imoc mekpedzuc ambisia, dedeseringo ifi dede. Nga ngicngac imoc yeni Abarahanggac bangecfora nga sactosofocngina kecma sifu yenearunac tennunac mocgu mekecgec. ⁶ Anu Merikisede ye yeneac arenunac mi fingerec, kpac. Amma ye sifu Abarahanggarunac tennunac mocgu mema ngic Anutuac dzadzahac mekefec, yenoc keneheec. ⁷ Nga ngic merang kenec miec, yeac kpacngo kenec meec, yeac ferahede. Mongngo yoac imoc naric mi kpeude.

⁸ Anu mong yofi, womong gareng homec bageau kecdae, yeneng tennunac mocgu kpedzucnema mekecdae. Nga Abrahangngo tennunac mocgu Merikisede miu meec, yeng ine kecdengoc,

dedekperagi ifi nemmegec. ⁹ Amma yoc yofi naric denide, Rewi ye tennunac mocgu memec ngic nga Merikisedengo Abarahanggarunac tennunac mocgu bic meec, imoc Rewiarunac meecac amma Rewi yengenaoc tennunac mocgu ifingoc faiec. ¹⁰ Merikisedengo Abarahanggoc sinnu ewaroc, naso imohai Rewi ye bangehaac hereu bic tarecac amma Abarahanggo Merikisede wiac miec, imoc Rewingo ifingoc miec ande.

¹¹ Nga Isirae ngicngac yeneng dedeseriyoac megec, imohai yofi feec, Rewiac areng yeni womong gareng ua mebisia. Nga yeneng womong gareng ua megec wiac hafoangoc ngereebac dede Anutungo womong gareng monggoc fingerudeac mong mi debac. Nga yofi fingecebeso, womong gareng ngic mong Merikisede yeng kefec, siriha ifia fingecebeso amma ye Aronggac arenunac fingecebac imocngo mi ngereebac.

¹² Nga womong garenggac ua areng gboria fingerudeu dedeseriyoacac areng gboria ifingoc fingecebeso, sing mong mi fede. ¹³ Amma womong gareng imoc ine kisic mong yeneanunac nga yeac kisicfunac mongngo arata henggareng mong mi angkefec. ¹⁴ Kebuninango Yuda kisic yeneanunac fingerec, imoc negendimbe. Nga Yudaac areng, yeneanunac mongngo womong gareng anude, imocac Mosengo mong mi deec, kpac.

¹⁵ Anu Kebuninango Yuda kisicfunac fingeema Merikisedengo womong gareng kefec, ifi isoc womong gareng anec, imocngo monggoc dekperagi Rewi arenggac womonggareng ua soha mi anec. ¹⁶ Womong garengtoa ye sac areng mocguac

manau modacma fingecheso, dedeseringo imoc dede. Nga Kebunina ine kekec dzonggo dzonggoa kpac imocac kucfu womong garengtoa anec.
 17 Yeac negemma dedekperagi yoac yofi fede,

“Geng Merikisedeac siricfu womonggareng wisic wisickea kpac kecengkecnade.” (*Mitiyegec 110:4*)

18 Dedeseriyoac kucmama nga memefiha kpac warac hau yoac imocngo faka warac feec, imoc meickeu kpac andarec. 19 Dedeseriyoacngo memengerec ua hafoa mong mi meec, kpac. Nga Anutungo yofinenggac sing mong mesarinemmeec, imocngo warac sing feec, imoc ferahede. Nga nenang sing imoc modacma Anutuac hoannu kengkecnide.

20 Anutungo yoara meserima Yesungo womonggareng anudeac deseriec. 21 Womong gareng Rewiac arenunac yeneac demeseriyoac ifia mong mi feec. Ye imoc Yesuaru faima yofi edeec,

“Kebungo yoara meserima yofi deec, ‘Ge womong gareng wisic wisickea kpac kecengkecnade.’ ye yoara ifi meserima naric mi waude.”

22 Anutungo Yesuac ifi meseriec, imocac amma Yesungo dzadzahac gboria imocac nonggo tarec. Ifi taru dzadzahac gboriango eseaac kuc ferahede.

23 Womong gareng Rewiac arenunac yeni ngic homac. Nga homebesandaengo ua imoc mekecgecdeac homecngo womonggareng ua imocac kpaec anec. Imocac amma mong homeu

mongngo torokpeu torokpe meerekecma womong gareng ua megec amma yaguc meandae. ²⁴ Nga Yesungo ine wisic wisickea kpac kecengkefude, imocac womong gareng ua yegoc wisic wisickea kpac amma feeng kecbesande. ²⁵ Ye nasosoc Anutuac kicfu yoacfu meficnunuudeac kefudeac ngicngac yearusing Anutuaru kennide, nenang hafoangoc mengerenunuudeac mi obohoude.

²⁶ Anu womong garengtoa yennoc naric meficnunuude. Ye kpetiac nga kopocsiha kpac, kongaha amma wononga kpac. Anutungo ye ngic kopocsicmeme yeneac botucfunac meickeu ye kurumeng sasawa fekende, imoc feracyunuma wi kecde. ²⁷ Nga womong garengtoa Rewiac arennu yeni wenacsoc yenang kopocsicac sese faimaguc ngicngac yeneac kopocsicac ngade faikecdae. Nga Yesungo faka imocac bageau mi kefec, kpac. Ye ine sese dema yengena faiemeec nga yeng imoc naso mocgusac meu soha anec. ²⁸ Foracngoc, dedeseringo ngic kucmamagoc uayoac deyemmeu womong garengtoa angkecdae. Nga demeseriyoacgoc fingerec, imocngo Medac uayoac demiu yeng tatac mema kucmamea kpac nga hafoangoc gombunga wisic wisickea kpac feengkefude.

8

¹ Imocac amma yofi fede, womong garengtoan- inango kurumenggac ngictautatac, imocac foiau tataha mema tacde. ² Amma ye Anutuac womong yeac kporuc bedzo fora kurumennu nande, ihai kingangkpekpe ua mema kecde. Kporuc bedzo

imoc ngicngo mi memea, kpac. Anutu yengenaoc imoc mema faiec.

³ Anutungo womong garengtoa uayoac deyemmeu yeni ubangerec nga kopocsicac sesegerecngina faikecdae. Imocac amma Yesungo ifingoc sese mong faibeso. ⁴ Womong gareng yeni dedeseriyoac modacma Anutu sese heiheimiac ua imoc bic mekecdae, imocac ye engngoc bangecfu kecbacfu womong gareng naric mi ambac. ⁵ Mosengo kporuc bedzo mema miacbeso anu Anutungo goroyoac dema yofi edeec,

“Ni tikiu onga edzacguai, ge siriha imoc yombong modacma wiac sasawa medacnadeac henghomema mebesena.” *(Makekeng 25:40)*

Nga ngic yaguc womonnu ua meandae, yeni Mose isoc kurumenggac onga modacma uangina mekecdae.

⁶ Yesu ye dzadzahac gboriaac ngicbotuc, dzadzahac imoc dedzege yoc kuha monggoc mekecde, nocac dzadzahac gboriaac dedeseriyoacngo eseaac ferahede. Amma yeac womong gareng ua, imocngo bangecac womong gareng ua siriha ifi isoc ifingoc feraheude.

⁷ Dzadzahac esea ebiha kpac ambac dede dzadzahac gboria mongngo tataha naric mi mebac. ⁸ Nga Kebu Anutungo ine ngicngacfora yenenu kopocsicnginagoc anggecac yofi deec,

“Kecma naso mong haude, imohai ni Israe nga Yuda areng yenigoc dzadzahac gboria mong mebade. ⁹ Dzadzahac imoc warac bangecfocngina yenigoc meai, imocfia isoc kpac. Naso imohai neng maringinau mema

Aigita bangecfunac hesicyunu hayai. Yeni dzadzahac meai, imoc wama imocgoc mi kecgocac ni ifingoc wayunuma yohoc bahoc ayemmeai.”

Ye ifi dema monggoc torokpeec,

¹⁰ “Ni ngadeu dzadzahac gboria Israe areng yenigoc mebade, imocac siriha yofi, dedeseriyoacna ngicngac yeneac negen negennu faima kibia imoc herenginai yombong ohobade. Amma neng Anutungina kecha yeneng ngicngacfocna kecgocde. ¹¹ Nga imohai monggo Israe ogea me munea mong edekpou ammima yofi mi deude, ‘Ge Kebu negemmina.’ Nocac ngicngac kapiaunac erema kunengtoau wisickeude, yeni sasawango negennugecde. ¹² Ni wosoefac ayemmeba sing segema me kopocsic meficgeandae, imoc sasawa wama monggoc mi negensibade.” *(Yeremaia 31:31-34)*

¹³ Ye dzadzahac gboria monggac deec, imohai dzadzahac warac meec, imocngo esea anec, ifi dekperagiec. Nga wiac mong bic wawaya esea ande, imocngo naso kapianecsac fema kpac anude.

9

¹ Dzadzahac waraima haec, imocac fakaya nga singyoara feec. Nga kpetiac amaya yei bangecfu feecngoc. ² Anu kporuc bedzo mana warac warac feec, imocac kpara Mana kpetiac. Nga mana warac warac imohai kifa nananga amma tebo ic

sohongagoc nanoc. ³ Nga kporuc monggac ngadea imohai kporuc bedzoac mana mong feec, kpara Mana kpetiac nga kpetiac yombong. ⁴ Imohai hosuc homuna gombunga oho ohoac arata golngo memea nga dzadzahacac katapa taroc. Dzadzahacac katapa imoc golngo faima mekatahedacgec nga imocac manau enang golngo memea man-nayakagoc* faigec tarec. Aronggac yasu sera kpekpea nga dzadzahacac tafe ihai ifingoc faigec feec. ⁵ Katapa imocac witiau kerobing kibikperagingiragoc yohockang kpegangngirango tapeau hedzic hedzic ammima semeec feec. Antungo ihainoc kopocsicnginaac turung kpoukpou ua mekefec. Nga imocac hania sasawa yofinenggac mi debade.

⁶ Yeni kporuc bedzo siriha ifi mekecgec womong gareng yeni ama mana warac warac imohai emma uangina mekecdae.† ⁷ Nga womong garengtoangosac ama mana mong imohai kifasoc atac mocgu engande. Amma ye eng naric mi engande, kpac. Ye sac mema emma yengena kopocsic nga ngicngac yeni kopocsic hania kpacfu eng sicsauc megec, imocac amma sese faiudeac meengkecde. ⁸ Nga Tiri Asungo yofi edzacnunude, Kporuc bedzoac kuha femanu mana kpetiac nga kpetiac yombong ngicngac ihai enggecdeac singa mong mi fingectegerude. ⁹ Ngicngac yofinenggac

* **9:4:** Anutungo bangec kisiu manayaka Israe ngicngac engsac yemmeu yeni imoc asoacsoc sobing isoc bangecfunac kpedzucnekecgec. Manna imoc hebiraio yoc amma titiha yofi, “Noc wiac?”

† **9:6:** Naso imohai Anutuac womong Herodengo meec imoc nanec. Kporuc bedzo nga Anutuac womong imocac hania “Yoc goaac dedekperagi” hafac 1126 imohai henggec.

kecdae, yeni imocac ongea isoc ande. Yeni Anutuac womonnu yeac ubangerec nga kopocsicac sesegerec meemma faimiandae nga imocngo ine yeneac herenegen negengngina hafoangoc naric mi dzuacyemmeude. ¹⁰ Nga ua imocac nenedoku nene nga dzuac dzuacac faka hania hania imoc sebiu uasac meandae. Anutungo singyoac imoc yemmeu, yeni imoc modacma kecmagec nadung gboria monggac nasoya haude.

¹¹ Anu Kristongo bic hama wiac sasawa gombunga yei fede, imocac womong garengtoa anec. Ifi amma kporuc bedzo mong gombunga yombong maringo mi memea amma bangecfunac wiac mongngo mi memea, imoc nande, imoc kuneng nga hafoangoc gombunga amma esea feraheyombonggede. ¹² Kristo ye noning ngiwa me burumaka medahaac sac mema mi enec, kpac. Ye yengena sacngo naso mocgusac sese mema mana kpetiac nga kpetiac yombong, imohai enec. Emma yengena sacngo bunnina meec, imocngo fefeseri fekecbesande. ¹³ Ngicngac yeneng Anutuac kicfu wonongnginagoc anggec womong gareng yeneng noning me burumaka ngiwa yeneac sac nga burumaka ngagera medac mi memea gerecngo dzeu hama ande, hamaya imoc mema ngicngac wonongnginagoc yenearu kpegiandae. Kpegigec wisickeu ngicngac yeni Anutuac kicfu sebiugeng kpetiac anggecde. Imocac amma yofi negembisia, ¹⁴ Kristongo kekecseriatic Asugoc namma yengena soronga amma kekeha Anutuaru faiemeec. Yeac sacngo yangburumaka sacngina homac ferahede. Imocngo herenegen negennina dzuacdaru

angammemenina kpakparoha kpac anu Anutu kekehagoc kingang kpeminide.

¹⁵ Kristo ye yengena kekeha faiemema dzadzahac gboriaac ngicbotuc anec. Nenang dzadzahac esea imocac dedeseriyoac kpeing. Kpeni yeng homema bunnina mema dzadzahac esea imocac bageaunac menunuec. Anutungo ngicngac kpacnunukecde, nenang kekecseriac maridzoming menideac Kristongo ifi anec. ¹⁶ Maridzominggac kibi mong fedeu yofi ambesonga, minginango homeudeu, imoc dekperagibesonga. ¹⁷ Mingina gbori kecmanungoc maridzoming kibi imoc ohogec eng feude. Minginango homeude, imohai maridzominggac kibi seriude.

¹⁸ Imocac amma dzadzahac esea imoc sacngo meserigec. ¹⁹ Nga Mosengo dedeseriyoac sasawa ngicngac edederecge ayemmedaru wisickeu burumaka nga noning ngiwa sacngina mema dokugoc yerecgema ramadzoea sacsac nga babacmeac mema sacfu nemuruckema imocngo kibi kpou kpouya amma ngicngac sasawa witinginau kpegiu nadzicyemmec. ²⁰ Nadzicyemmema yofi edeyunuec,

“Sac yomoc, imoc dzadzahacac sac. Anu ngeni dzadzahac manau kecgecdeac Anutungo edengunuec.” *(Makekeng 24:8)*

²¹ Anu Mosengo kporuc bedzo witiau nga manau amma sesegerec faifaiac wiac hania hania tarec, imoc ifingoc sacngo kpegiu sasawa nadzicmidarec. ²² Ifi anu dedeseri fakau sacngo wiac meu

kpetiac anude nga sac mong mi kpakeudeu kopoc-
sic wawa mong mi fingerude.

²³ Bangecfu kporuc bedzoac wiac fede, imocngo womong kurumennu fede, imocac ongea ande. Nga imocngo Anutuac kicfu kpetiac anudeac sacngo dzuacgec. Nga wiac fora kurumennu fede, imoc kpetiac anudeac sac gombunga nga engena yombongngo fede. ²⁴ Kristongo ama kpetiac maringo memea amma wiac fora fede imocac ongea ande, ama imohai mi enec, kpac. Yeng nenanggac amma Anutuac kicfu nanudeac kurumeng forau enec. ²⁵ Amma womong garengtoa ye kifasoc yangsawa mema mana kpetiac nga kpetiac yombong, imohai engande. Nga ye angande, Kristongo ifi isoc mi angande. Ye naso homac sese meemeudeac mi engkecde.

²⁶ Kristongo ifi kecbac dede ye bangec nga kurumeng hanac hanaheaunacngoc naso homac kpendzeng kpeerekecbacfu imoc naric mi wabac. Nga ye ifi mi anec, kpac. Ye naso wisickebeso ammanu bangectoa bangecfu naso mocgusac fingeema ngicngac kopocsicnina meickeudeac Anutuaru yengena sebia desima faiu sese uaya medarec. ²⁷ Anu ngicngac sasawa naso mocgusac homenideac dedea nga ngadeau kecma yoacfu nambesonga. ²⁸ Ifi isocngoc Kristongo naso mocgusac ngicngac sasawa nenanggac kopocsic tofohodarudeac amma sesenina anec. Amma ngade haude, imohai kopocsic tofohoudeac mi haude. Naso imohai Kristongo ngicngac yeac tomai kecdae, yenearu fingeema mengereyunuu komoc kpegecde.

10

¹ Wiac gombunga ngade haude, Moseac dedeseriyoac imoc wiac imocac ongea, imocngo wiac fora mi ande. Ifi anu ngic yeni kifaya kifaya Anutu afehegecdeac yeac hoannu hama sesengina siriha mocgusac faiandae nga imocngo ine dedeseriyoacac kucfu hafoangoc naric mi mengereyunuude. ² Dedeseringo hafoangoc mengereyunubacfu yeneac sese faifai imoc bic kpac ambac. Amma kopocsicngina bic kpac anu yeni herenegen negengngina kpetiac kecma kopocsicnginaac gamegoc monggoc mi kecbau.

³⁻⁴ Imoc yofi, burumaka ngiwa nga noning ngiwaac sawango kopocsic meickeudeacsoc mi ande, kpac yombong. Imocac amma sesegerec faifaiac faka imocngo kifasoc kopocsicngina heigboriyemmekecdenoc. ⁵ Anu Kristongo bangectoa bangecfu mama imocac negensima Anutu yofi edeec,

“Ge ubangerec nga kopocsicac sesegerec hania hania, imocac mi anggengkefec. Nga geng ine bangecsebi mong mengerema nennec.

⁶ Anu Ngicngac yeneng ramaburumaka hafoangoc kopocsicnginaac amma gerecfu faigec dzeande, imocngo songo mi meficgenude, kpac. ⁷ Ifi anu deai, ‘Anutu, negenna, geac songo modacbadeac hayai nga kibi kpouk pouac manau neac yoac oho ohoya fede.’”

(Mitiyegec 40:6-8)

Septuagintaunac)

⁸ Sesegerec sasawa imoc dedeseriyoac modacma faiandae nga Kebungo ine yoac yofi deec, “Ubangerec nga kopocsicac sesegerec hania hania nga

ramaburumaka hafoangoc kopocsicngina amma gerecfu dzeande, imocac mi anggenude nga imocngo songo mi mefcgegenude.”⁹ Ifi dema yofi deec, “Negenna, geac songo modacbadeac hayai.” Ifi dema yeng sing gboria meseriudeac sing esea imoc meickeec.¹⁰ Yesu Kristongo nenanggac negemma songo imoc modacma sebia mekemma naso mocgusac sese faiu sing imohai kpetiac aning kecdimbe.¹¹ Womong gareng yeni wenacsoc namma womong gareng uangina mekecdae amma yeni sesegerec siriha mockicngoc nasoya nasoya mekecdae, imocngo ine ngicngac kopocsicngina meickeudeacsoc mi ande.¹² Nga Kristongo kopocsic meickeudeac sese mocgusac kuha wisic wisickea kpac, imoc faima Anutuac foiau tataha mema tacde.¹³ Nga Anutungo ngabafora yeac hania bageu hanititi siricfu faiyunuude, ye imocac tomai tacde.¹⁴ Yeng sese mocgusac faima ngicngac hafoangoc mengereyunuu yeni wisic wisickea kpac kpetiac kechereema kecbesandae.

¹⁵ Anu Tiri Asungo ifingoc hepuc amma yofi edenunuec,

¹⁶ “Kebungo yofi dede, ‘Ni ngadeguc dzadzahac gboria yenigoc mebade, imocac siriha yofi, dedeseriyoacna ngicngac yeneac negen negennu faima kibia imoc herenginau ohobade.¹⁷ Amma kopocsicngina nga singyoac kpekpengina imoc sasawa wama monggoc mi negensibade.’” *(Yeremaia 31:33-34)*

¹⁸ Nga Kebungo kopocsicnina wau kpac anecac kopocsic meic meickeac seseac ua monggoc mi mebesonga.

19-20 Negen negensinggoc tosofocnina, Yesu yengena sawaac kucfu nenang kengeha kpac kecma kporucnagu ferahema mana kpetiac nga kpetiacfu naric ennide. Yeng sing gboria nga kekehagoc witinemmeec nga kporucfusing kennideac yengena sebingo sing imocnoc menemmeec. ²¹ Womong gareng engenatoaninango Anutuac arengfora garennunuma kecde. ²² Nga nenang hanahema herenegen negennina gameagoc nga mi ngereeande, yeng imoc dzuaru kongaha fede nga sebinina doku kongahango dzuaru kongac kpeing. Imocac amma nenang ubaherenina fora imocgoc kekecnina isinggeyombonggema ye hafoangoc negensinggema Anutuac hoannu kembisina. ²³ Kebu maridzoming nemmeudeac yoac deseriec, yeng dedea modarude. Nga imoc nenanggaru fingerudeac negensegec amma kecma deficgekecbisina. ²⁴ Amma songo nga angammeme gombunga botucninau feudeac nenang henggareng angemema meseriemেকেcbisina. ²⁵ Ngicngac goa yeni kpekpeturannina waandae, imoc mi ngereede. Nasotoa wegenede, ngeni imoc bic negendaec meseriemেকেcbisina.

²⁶ Nenang yoac foraac negen negeng mema negentegecmaguc kopocsic faka arenggema mekecnideu ine kopocsicninaac amma monggoc sese mong mi feude. ²⁷ Ebictoaninagoc kecni ising ising nasou gerectoa mongngo nonohoma memanganenunuudeac tomainina feude.

²⁸ Ngic mongngo Moseac dedeseriyoac kpeu ngic yohockang me harebec yeneng imoc hemma

yoara wama yoacfu faigecdeu, ye ubamanganga kpac kpebucegegecdeac areng anude. ²⁹ Anu dzadzahacac sacngo ngic mong bic dzuarec, yeng ngade sac imoc ongea kpac dema Anutuac Medac witiau goteng tima Danggunucac Asu demanga-neudeu, yearu turunga noc efea fingeelmiude, imoc bic negendae. ³⁰ Nga

“Kopocsicac turung kpoukpou imoc neac uanoc nga ni ngicngac kopocsicnginaac turung kpouyemmebade.” *(Dedeseri 32:35)*

Kebungo yoac imoc deec, ye negendimbe. Ye monggoc yofi deec,

“KEBUNGO ngicngacfora isingyunuma yoacngina deude.” *(Dedeseri 32:36; Mitiyegec 135:14)*

³¹ Anutu kekehagocac mariu embesonga, imoc ebihagoc nga kpendzengagoc yombong.

³² Ngeni hanahema Kebuac kperagia megec, naso imohai siduc gombunggac amma uatoa mema kpendzeng kpegec, imoc mi nigecongubeso. ³³ Amma ngic yeneng naso goau ngicngac yeneac kicfu faingunuma gamekpekpe nga defagoc amma ngunukporac angemmegec. Nga naso goau ngaba yeneng ngeneac tosofocngina ifi ayemmegec ngeni ogo angemmema yenigoc nanggec. ³⁴ Ngeni witicngic yenigoc ngenahafoc kpendzeng kpegec nga ngic yeneng goa ngeneacunac witicamau faiyunugec nga ngaba yeneng goa ngeneacunac hamangec faka angemmema hiedzongina megec. Ifi anggec ngeni ine sogaima yofi negenggec, hiedzongina feengkefude imocngo bangectoa bangecac hiedzo ferahedacde. ³⁵ Imocac ngeni

kengeha kpac kecbisia. Kecma faka imocac buma kuneng meficgegede. ³⁶ Ngeni modzotitia kpac kecgec, imoc ngereeude. Imocngo meficngunuu ngeni Anutuac enac tofoc tofoho amma maridzominggina deec, imoc megede.

³⁷ Anu naso wegenanec fede, imoc wisickeu, “Ngic haudeac dedea, ye naso mong mi ukuma haude. ³⁸ Ngicngacfocna dindingac kecdae, ngeni negen negensinggoc kechereegece. Nga ngenearunac mongngo wanuma kenudeu neng ine yeac negemba ubaherenango mi ngereede.” (*Habakuc 2:3-4*)

³⁹ Nenang ine ye ngadehema hofeac sing modacma kemenide, imocac areng kpac. Negen negensinggoc kecma firang amma ubaonganinagoc kekecseriu ennide.

11

¹ Wiac mong fingecnemmeudeac seriangoc negensima kecdimbe, imoc kicngo mi hemma sifu negenni fora ande, fakanina imocac kpara negen negensing. ² Ngicngac bicngoc kecgec yeni negen negensingnginagoc kecgecac amma Anutungo hepuc ayemmema yoc nga fakangina deseriec. ³ Wiac kicngo hengandimbe, imoc wiac hehenaunac mi fingerec. Anutungo yoc deu kurumenga kurumenga nga bangectoa bangec fekende, yeng imoc meficgedaru fingerec, imoc negen negensinggoc kecma negentegecnide.

⁴ Abengo negen negensingagoc kecma Anutuac sesegerec faiec, imocngo Kainggac sese ferahhec. Ferahau Anutungo yeac sesegerec hemma

negenu ngereeu ngic dindingac demiec. Abe ye bic homeec, amma sifu negen negensingau yoara dekecdengoc. ⁵ Enoko ye negen negensingac amma homec mong mi fingecmiu henec. Nga Anutungo ye engsac meickeu enec. Ye mi emmanu Anutungo yeac yofi demiec, “Ni geac negemba ngereede.” Ifi dema Anutungo ye meickeu ngicngac yeneng hofocma monggoc mi meficgegec.

⁶ Anu ngic mongngo Anutuac hoannu kembeso negende, ye yofi negensinggema kecbeso, Anutu ye kecdenoc nga ngicngac ye kpachofoc angandae, yeni turunga gombunga yemmeude. Nga mong ye negen negensinga kpac kecande, Anutungo yeac negenu naric mi anude, imoc kpac yombong. ⁷ Ngicngac yeni dokutoa haudeac ebic mi hemmagec Anutungo Noa goroyoac edeu yeng yoara negensinggema eweheimima wagetoa mong meec. Ifi mema yengena arengfora ebicfunac onggongyunuec. Yeac negen negensingngo bangectoa bangecac faka mangana mekperagiu Anutuac yoacfu kenggec. Yeng ine negen negensingaac amma ngic dindingacac maridzoming meec.

⁸ Anutungo Abrahang kparu yeng yoara negensinggema imoc modacma bangeha wama bangec dahai kenudeac obohoec. Nga bangec Anutungo miudeac deec, imocngo maridzomina anec. ⁹ Anutungo bangec miudeac dedzege ammiec, ye ihai kemma kuric isoc kefec. Kecma Anutuac yoac negensinggema kporucedzoya faiu nanu Isaka nga Yakobo ihai yerigoc kecgec. Yereng Abrahanggoc bangecac dzadzahac imoc

mekecgec imocngo maridzomingngina anec.*

¹⁰ Anutu yengenaoc taong wotungseriagoc warac arenggema meficgeec nga Abarahang ye kuric kecmanu imocac tomai kefec. ¹¹ Anu Sara ye sabacmeme nasoya kpac anec. Nga ye Anutuac yoac negensinggema kefecac heregoc amma medac kpenanggema meec. Anutungo dzadzahac yoac dema imoc modarudenoc, ye ifi negensiec. ¹² Imocac amma ngic sabac meficmefficgeacsoc kpac, yearunac bangecfora homac sahema fingecgec sawaac asomeng nga kondung tegiau sangi isoc anggec nga ngicngo kpetengina oso osoacsoc mi ande.

¹³ Yenennoc Anutuac yoac negensinggema homegec. Nga Anutungo bangec yomohai bangecngina deec, imoc mong mi meficgeyemmeec. Yeni ine wiac hereaungoc feu kpedzima hemma yofi deficgegec,

“Neni bangecfu kuric amma naso wegenanecsac yei kecdimbe.” *(Fingec fingec 23:4; 1 Ngictau siduc 29:15)*

¹⁴ Anu ngicngac yoac siriha ifia deandae, yeni yenang bangec yombong meficgegecdeac hofoc hofoc ua mema kecma deficgedae. ¹⁵ Amma yeni bangecngina warac kecma wagec, imoc negensibau dede yeni naric monggoc dzigenebau. ¹⁶ Nga bangec mongngo esea ferahede kpara kurumeng, yeni bangec imocac ayemmeec. Imocac amma “Anutu ye Anutunina.” yeni ifi degec, ye game mi kpekecde, nocac yeng yeneac negemma taong mong bic mengereec.

* **11:9:** Imocac hania Fingec fingec 15:1-21 fede.

17-18 Anutungo Abrahang faitobannu faiu, yeng yoara negensinggema medaha faiu sesegereha ambeso anec. Nga Anutungo medac yeac warac yofi deec,

“Isakaarusing bangecfocga fingelesahe anggecde.”

(Fingec fingec 21:12)

Medaha mocgu imocnoc ye dzadzahacac areng kefec ye sifu mema sesegereha anudeac deec. ¹⁹ Nga ye yofi negensima kefec, “Anutungo ye homecfunac ifingoc naric megboriude.” Imocac yoac yofi heima dedimbe, “Anutungo Isaka homecfunac meec.”

²⁰ Isakango dzadzahacac yoac negensinggema wiac ngade fingerude, imoc negensima Yakobo nga Esau kenecyuruec. ²¹ Nga Yakobo ye Anutu negensinggema kefecac homebesonga amma yeac kpacfu Yosefeac medachora tembus tembus kenecyuruec. Kenecyuruma yasuya susiau merandzima ngonducnema Anutu numumima dengereec. ²² Yosefe ye Anutuac kuc negensima dzadzahac yoara negensinggema Israe areng Aigita bangecfunac dzigenegecdeac kpefing deec. Amma yengena sic mekenggecdeac negensima derecgeyemmeec.

²³ Mose fingerec, naso imohai medac fingegec yunuhomesongga, ngictauac dede ifi feec. Anu yeac nonggomama yeri siriha gombunga hemma kengec mi amma ngictauac dedeseri kpema Anutu negensinggema afo harebec medacngira mesufuec feec. ²⁴ Nga Mosengo negen negensinggoc kecma yadiu Faraoc naroanggac medac, yeac ifi degecdeac waec. ²⁵ Ye kopocsicac ubangerec hania hania negemma

naso wegenanec kefudeac mi ammiec. Ye ine Anutuac ngicngac yenigoc ebic tofohoma kefudeac negenu ngereec. ²⁶ Amma ye Aigita bangezac dzofinac imocac negenu mamea anec. Kristoac amma game meudeac negenu engena anec, imocngo Aigitaac dzofinac ferahede. Ye imoc negensima Anutuarunac bung meudeac kic fiec. ²⁷ Ye Anutuac yoac negensinggema Aigita bangezac ngictauac kengec mong mi kpeu Aigita bangez waec. Ye Anutu mi hengena, ye kicngo mi henec nga henec isoc kpendzeng kpekecma ubea mi maec. ²⁸ Ngic kpekpe angerongo morocmedacfocngina yunuhomebacac yeng Anutu negensinggema makekenggac ramamedaha kpehou amma sawango nagunginasoc hosoec. ²⁹ Nga Israe ngicngac yeni negen negensinggoc kecma kondung saccac imohacsing ferecgema bangez kerengaiu kengec. Kemmagec Aigita areng yeneng ifingoc ferecgeni dema doku nema homedacgec.

³⁰ Israe yeneng Anutuac yoac negensinggema Yerikoac odatoa hocngo memea, imoc yerecgegec uameme 7 ammanu barackema madarec. ³¹ Ngic yohockang yeri Yeriko sufu sufuu hengkperecge ambesonga kenec singtoangac Rahabango Anutu negensinggeecac ruaegoc heitaiyuruec. Imocac amma ye negen negensingngina kpac yenigoc manganema mi kpac anec.

³² Nga ni Gideong nga Baraki amma Simsong nga Yefita amma Dawidi nga Samue amma profete sasawa, yeneac siduc ifingoc naric debai

nga nasona mong mi fede. ³³ Yeni negen negensinggoc kecgecac dzikacfu ngictau homac yeneac wasaingic memayunuma ngictaufocngina anggec amma raiong enacngina medzickegec. Nga singyoac feec imoc garenggema Anutungo wiac deseriec imoc megec. ³⁴ Yeni gerecyada kucngina menomanegec. Nga ngabafocngina yeneng wasaibeangngo yunuhomobeso anggec woragec. Yeni kucmama kecgec Anutungo kuc yemmeec. Yeni dzikac kucgoc kpema kuric wasaingic homac kporacyunugec. ³⁵ Ngac goa yeni negensinggema kecgec Anutungo arengfocngina homecfunac megboriyunuma yenearu monggoc faiyunuec.

Ngictau goa yeni profete dzikacngo yunuma medzoicyunuma Anutuac yoac wagecdeac degec. Nga profete yeni ine homecfunac yacyac, imocac kekec gombang negensima ngictau yeneac yoac wama witicamaunac mi woragec. ³⁶ Nga goa yeni ngickicfu deendema amma defagoc ayememema dzikacngo yunugec. Amma goa monggoc sengngo witivityunuma witicamau faiyunugec. ³⁷ Anu goa hocngo yeneregec nga goa segengo sebingina merecgegec nga goa wasai beangngo kpebucyunugec. Nga goa yeni wambangina kpac anu rama nga noning sebera heima kengkecma sebiac wiacac obohokegec. Ifi anggec ngicngac yeneng yunugec ebic witiau kecgec. ³⁸ Kecma yeni bangec kisiu nga bangec sifehau amma kedzebeu me bangec singau yerecgema kecgec. Yeneng gombangngina mehama ngicngac amabangecngina botucfu kecgecdeac sing mong mi feec. Ngicn-

gac kopocsicnginango sing imoc hedzickeec.

³⁹ Nga ngicngac imoc yeni negen negensing-goc kecgacac Anutungo yenenu ngereec. Amma yeni wiac megecdeac dzadzahac yoac dedea, imoc bangecfu kecma mong mi megec. ⁴⁰ Anutungo nenannu wiac engena faiudeac negenec. Nga yeni nenanggoc hafoangoc mengereyunuudeac imoc negensiec.

12

¹ Ngicngac siducngina arenggema ohoduae, yeni hoeng isoc yerecnunuma boifocnina amma kecdae. Imocac amma wiac sasawa meebirinunuande, imoc meickedacbisina. Nga kopocsicngo mendannunuyomboggema witicnunukecde, imoc herecgedacma sing edzac edzacnunuya fede, imoc seserigoc modacma nedzima kembisina. ² Kemma kicnina Yesuaru fikecbisina. Yeng negen negensinnina hafoangoc mengerema kefude nga yennoc ua imocac hania. Ye sogac sogai ngade haude, imoc negensima mariponggac kpendzennu emma game kpekpe bageau kekec, imoc tofohoma wiac efea negenec. Ifi amma Anutuac tatacac foiau emma yaguc tacdenoc. ³ Nga ngeni kucmama amma ubangina mabacac yeac negensima kecbisia. Yeng waraima kpendzeng kpemanu kopocsicmeme yeneng yeac deendema ammigec.

⁴ Anu ngeni ine kopocsic tidzamegecdeac eweyombonggegec amma sac hetic hetinggeaac nadunnu mi emma kecdae. ⁵ Nga Kebungo medacfora meseringunuudeac yofi edengunude, ngeni imoc naric mi nigecongubeso.

“Medacna, Kebungo gumeting anggenu ge imoc mi ngadehebesena nga yeng yoc seria deu ubaga mi mabeso. ⁶ KEBUNGO medac mong songogoc hoanggekecde, ye metinggeude nga medaha songo negemmide, ye kpemeting ammiude.” *(Yoc negen negengagoc 3:11-12)*

⁷ Ngeni Anutuac medacfora. Nga manggac sasawango medacfocngina metingyunuandae, ifi isocngoc Anutungo kpendzenu faingunuma mengerengunuude. ⁸ Nga yeng medacfora sasawa fakanginaac memengere ua mema ngeni ifi mi angemmeudeu yeac nambaracfora yombong mi anggecde amma ngeni hamangecfunac fingegec isoc anude. ⁹ Amma bangecfu mangfocninango metinnunugec nenang fakangina ifia negensima ewengina heing. Nga asu yeneac Manggacngo metinnuu yeac yoara monggoc yombong tofohoma kekec mebisina. ¹⁰ Mangfocnina yeni negen negengngina feec, imocac sirihau naso wegenanecsac metinnunugec nga Anutungo metinnunuande, imocngo ine memefihagoc yombong ande. Nenang yeac kpetiac kekecfu torokpema kecnideac ifi angkecde. ¹¹ Anu memetinnina imoc yofinenggac ubahodung meficgenemmeande, imoc ubangerehagoc mi anude, kpac. Nga ngicngac yeni memetinnu kecma yadiserikecdae, yenearu faka imocngo ngade faka dindingacac ruae kekecac fora meficgeude.

¹² Imocac amma ngeni maringina kucmama

me fafocngina mangana meseriemebisia.
¹³ Amma ngicngac hanimangang haningina
 mepatickebauac ngeni singngina heitumebisia.
(Yoac negen negengagoc 4:26)

Ngeni ifi anggec haningina ngereebesos.

¹⁴ Ngeni kpetiac kekec mi kecgcedeu Kebu naric
 mi henggecde, imocac ngeni ngicngac sasawa
 yenigoc ruae nga kpetiac kecgcedac uatoa
 mebisia. ¹⁵ Ngenearunac mongngo Anutuac
 wosoefacfunac mangunubacac henghomema
 kecbisia. Nga botucnginaunac wiac herebu nga
 ubaebic imocngo sera mi kpebesos. Imocngo
 sera kpema ebic meficgengemmeu wosohodung
 isoc homac memanganengunuude. ¹⁶ Amma
 ngeneac botucfunac mongngo kaisero faka
 ambacac me Esau isoc Kebuac ihoc bahoc
 ambacac ngeni henghomema kecbisia. Esau
 ye naso mocguac yakango waracmedacac kenec
 muneagoc emekpesi anoc. ¹⁷ Amma yeng ngade
 maaarunac kenec imoc mebesos anu mamango
 waec. Ye imoc meudeac kiaru mengec mengereac
 sing mong ine mi fingecmiec.

¹⁸ Israe ngicngac yeni tikingina mewegenema
 henggec gereborang dzeu kundung kpema
 medzickeyombonggeec. Nga firang kpeu
¹⁹ trampet mong kunengngo arohou enacud-
 umeng mongngo yoac deu mi negenggecdeac
 desambic anggec. ²⁰ Yoac yofi dedea, imocngo
 ebictoa meficgeyemmeec,

“Ngi me yang mongngo tiki imoc kpesereudeu
 ngeni imoc hocngo hebucgebisia.”
(Makekeng 19:12-13)

²¹ Anu wiac henggec imocac homac yombong kengecyunuu Mosengo yofi deec,

“Ni kengecnuu dzononna fedede.” (*Dedeseri 9:19*)

²² Ngeni ine tiki ifiau mong mi hagec, kpac. Ngeni Siong tiki, imoc Anutu kekehagoc yeac taong amma kurumenggac Yerusareng, imohai sogac sogaiac tutumannu hagec. ²³ Ihai areng yofi bic kpeturanggegec kecdac. Ngicngac sa-sawaac Anutu, yeng desi desingicngina. Nga Angero habu teng tauseng dafiguc amma ngicngac Anutungo hafoangoc mengereyunuma yeneac dindingac deyemmeec, yeneac ongaasungina. Nga kurumenggac osokporennu kpacngina oho ohoya waracmedac isoc kecdac, yeni kurumenggac kpebung habu andae. Yeni sasawango kpeturanggema ihai kecdac. ²⁴ Nga ngeni Yesuaru hagec yeng dzadzahac gboriaac ngic botucnina andenoc. Amma ye sawa kpegiec, imocngo Abeac sacngo yoac deec, imoc ferahema kuhagoc yombong deude.

²⁵ Imocac ngeni ngic yoac edengunukecde, ye ngadehebauac garengngina mema kecbisia. Imoc yofiac, Mosengo bangecfu kecma ngicngac goroyoac seria edeyunuu yeni yeac yoac negenggecdeac wama kecma kopocsicac turunga, imohacnac naric mi woragec. Nga yeng kurumenga kurumenga imohacnac mama goroyoac edenunumanu yoara ngadehenideu kopocsicac turung imohacnac ifingoc naric mi woranide. ²⁶ Moseac nasou Anutuac ubaudumengngo bangec kpemindzaheec nga yofinenggac ine yofi deserima edenunukecde,

“Naso monnu monggoc bangec kpemindzahebade, imohai ine bangecsac kpac, kuru-menga kurumenga ifingoc kpemindzahebade.” *(Hagai 2:6)*

²⁷ Nga “Naso monnu monggoc.” yoac imocngo yofi dekperaginemedede, wiac hanac hanaheau deu finge.cdarec ye imoc kpemindzaheu kpac anude. Nga wiac sasawa mi finge.cmanu nanec, ye imoc ifingoc kpemindzaheu seria namma fefeseri feude.

²⁸ Nga eucerereng mong ifi nemmeu mekecdimbe, imoc kpemic kpemindzahenasou naric mong mi manganeude. Imocac amma nenang Anutu ubangerec negemmima yeng negenu ngereeude, sing imohai yeac bageau memaemema eweheimibisina.

²⁹ Foracngoc, Anutunina ye gerechborang amma wiac sasawa dzeu kpac andarude. *(Dedeseri 4:24)*

13

¹ Negen negensinggoc tosofocna, ngeni nge-naocngoc heresongogoc hoangemema kecbisia.

² Ngicngac hagec ngeni yeneac ama heiyem-megecdeac mi nige.cngunubeso. Ngicngac goango ifi anggec, yeni mi negemma angero goa ama heiyemmegec. ³ Nga ngicngac witicamau tacgec ngeni ngenahafoc tacdae, ngeni ifi isoc yeneac negensima meficyunubisia. Nga ngic goa witicamau yunuandae, imoc ngeneac sebi momoc kpedae, ifi isoc negemma meficyunubisia.

⁴ Nga eweeneng memeturanggac fakaya imoc ewehiheiagoc ambeso. Nga eweeneng yerahafoc fefengira eweheimiec imocngo wononga kpac febeso. Noac, Anutungo kaisero ngicngac hani-angina isinggema turunga yemmeudenoc. ⁵ Anu ngeni hiedzoac tusuc faka mi ambisia, ngeni ine wiac bic fengemmede, imoc soha ande, ngeni ifi negemma kecbisia. Anutu yengenaocngoc yofi bic deec,

“Ni ngeni wangunuma me wiacngina segerema naric mi ngadengunubade, imoc kpac.”
(*Dedeseri 31:6*)

⁶ Imocac serima kengeha kpac kecma yofi naric denide,

“KEBU ye nenanggac memeficnina nga ngic mongngo wiac mong anemmeu imocac naric mi kengecnunuude.” (*Mitiyegec 118:6-7*)

⁷ Ngeni enarafocngina Anutuac yoac edekpou angemmekegcec amma dafi kecma fora meficgegec, imoc negensima kecbisia. Ngeni negen negensingngina henghomema namma yeneac siric modacbisia. ⁸ Yesu Kristo ye worang nga yaguc amma nasosoc siric mocgungoc kecengkefude.

⁹ Anutuac danggunucngo ubaherengina meseriu seria nanggecde, imocngo wiac gombunga. Nga nenedokuac singyoac hania hania imocngo ine ubaherengina naric mi meseriude. Imocac ngeni kpoukpou gboria hania hania wagec wiac ifiango mi wangecngunubeso, kpac. ¹⁰ Anu arataninagoc kecma womong gareng yeni kporuc bedzou ua mekecdae, yeni arata

imohacnac yaka mong naric mi mema negecde.

¹¹ Womong garengtoango yang yeneac sac mema womong mana kpetiac amma kpetiac yombong, imohai meemma kopocsic meic meickeac sese faiande. Amma yang fora ine tacyac anggec imocac ngadeau faigec dzema kpac angande.

¹² Imocac Yesungo ifingoc yengena sawango ngicngac kpetiac meyunuudeac taong naguac ngadeau kpendzeng kpeec. ¹³ Imocac tacyac angandimbe, imocac ngadeau yearu kemma yegoc gamekpekpe witiau momoc embisina.

¹⁴ Yei bangecfu nenang taong seria mong mi fede. Nga nenang ine taonnina ngade haudeac kicfifi kecdimbe.

¹⁵ Imocac nenang Yesuac kpacfu Anutu nasosoc dedengerec ammini, imocngo sese fora ambeso. Enacbibicninango kpara dekperagikecma fora meficgebisina. ¹⁶ Nga ngicngac goa heimefic ayemmebesonga amma wiacnina fede, imoc hendzicma yemmebisia, faka imoc mi nigecongubeso. Anutungo sese ifiaacnoc negenu ngereeude.

¹⁷ Ngeni enarafocngina yeneac ewengina heima yoacngina tofohobisia. Imoc yofiac, yeni ubagbori kecma ubaonganina garenggema kecma uanginaac yoacsiduc degecdeac nasoya faifaia fede. Nga yeneac ua imoc ubangerecgoc ambeso. Ngeni ubaebicfu ua imoc mebau debac ni ngeneac negemba memefihagoc naric mi ambac.

¹⁸ Ngeni neneac numubisia. Neni herenegen negennina kpetiac, ifi negenserima kecdimbe. Nga angammemenina sasawa gombunga feudeac

anemme. ¹⁹ Ngeni nunumuu monggoc yombong meficnumagec neng naso mi ukuma ngenearu bic dzigene habadeac negensiduae.

²⁰ Ruaeac Anutungo dzadzahac fefeseriac sacngo, ramagarengtoa Kebunina Yesu homecfunac megborima miarec, ²¹ yennoc ua gombunga sasawa megecdeac kuc ngemmema mewakengunuu yengena songo nga negen negeng modacgecde. Yeng ifi anemmema negenu ngereeu, faka imoc nenearu fingecebo. Nga yearu dedengerec nga dedengerec fekengkechesande, imoc fora.

²² Negen negensingoc tosofocna, ni kibi yomoc ohongemmeduae, imocngo herea mi ande, imocac ngeni dederecge yocac yomoc modzotitia kpac kecma negenggecdeac igocngunuma deduae. ²³ Amma mong edengunuba negenggec, yeni tosonina Timoteo witicamaunac yungecgec. Imocac yeng naso mi ukuma nearu bic hasikeudeu yegoc ngenendedeac ngenearu bic hadede.

²⁴ Neneac wenacngerecngo enarafocngina amma kpetiac areng sasawa yenearu kembeso. Amma tosofocnina Itarianac yeneac wenacngerecngo ngenearu ifingoc hade.

²⁵ Anutuac danggunucngo ngicngac sasawa ngenearu febeso.

**Yoac kekehagocac Dzadzahac gboria nga
Mitiyegec
The New Testament and Psalms in the Dedua
Language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Dedua long Niugini**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dedua

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

19b7c48c-f4ce-5007-838d-58f01dc01ecc